

Jaarverslag 2018

Tjommie

Postbus 118 | 3600 AC Maarssen

06 43 91 97 94 | info@tjommie.nl | www.tjommie.nl

NL82 RABO 0111 3174 28 | KvK 08083704

Voorwoord

Als voorzitter van het bestuur van Tjommie presenteer ik met trots het jaarverslag 2018.

Tjommie betekent 'vriend' in het Zuid-Afrikaans. Kinderen die in een township opgroeien op het platteland van Zuid-Afrika, worden geconfronteerd met veel geweld, alcoholisme, werkloosheid, jeugdzwangerschappen en misbruik. Voor hen zijn vrienden extra belangrijk.

2018 was voor Tjommie weer een succesvol jaar. Met alle donaties die we ontvingen hebben we bijvoorbeeld een netbalveld (sport voor meiden) kunnen openen in aanvulling op het Cruyff Court voetbalveld, een bijdrage kunnen leveren aan het professionaliseren van het Ndlovu Youth Choir en een project in gang kunnen zetten dat moet leiden tot de opening van een tweede dagzorgcentrum voor kinderen met een beperking. Ook konden we de pre-schools van nieuw leermateriaal voorzien en voor continuïteit zorgen in het voedings- (Nutritional Units) en waterprogramma bij onze partnerorganisatie Ndlovu Care Group.

Fondsenwerving

In onze doelstelling om ieder jaar 20% meer fondsen te werven, om aan de grote behoefte vanuit Ndlovu Care Group te voorzien, zijn we geslaagd. In 2018 is voor een totaalbedrag van €281.557 aan fondsen geworven. 82% van dit bedrag is rechtstreeks naar onze partnerorganisatie overgemaakt en 5% is terecht gekomen in onze 'projectreserve'. De kosten die we hebben moeten maken om dit voor elkaar te krijgen bedragen 13% van de opbrengsten. Hiermee doen we het erg goed ten opzichte van de daarvoor gestelde norm van 25%. En dat is ook wat we nastreven: 'low cost, high impact'.

Dank voor alle Tjommies

Tjommie kan natuurlijk niet zonder steun van vele mensen. Wij zijn daarom alle donateurs, partners en fondsen heel dankbaar. Maar ook zijn we ons brede netwerk van betrokken vrijwilligers en bedrijven die hun tijd, kennis en expertise inzetten enorm dankbaar. Speciale dank gaat uit naar een betrokken 'Tjommie' die met een bijzondere donatie de stichting nog steeds een flinke steun in de rug geeft om verder te kunnen professionaliseren. De donaties van onze andere donateurs kunnen hierdoor vrijwel 1 op 1 worden doorgezonden naar Ndlovu Care Group, omdat een groot deel van de bureaunkosten door deze donatie wordt afgedekt.

Speciale dank ook voor de Tjommie's die het afgelopen jaar voor de tweede maal het 'Apeldoornse Golf Event' hebben georganiseerd en deelgenomen hebben aan de Dam tot Dam sponsorloop. En tot slot aan Wilde Ganzen, die met enige regelmaat de opbrengst van onze acties met 50% verhoogd. Als netwerkorganisatie staan we samen sterk en onze dank is dan ook groot!

Samen impact creëren

Voor mij betekent Tjommie dat ik een verschil kan maken voor kinderen die onder erbarmelijke omstandigheden opgroeien. Met andere woorden: het creëren van impact, heel direct en concreet. Ik voel me bevoorrecht zoveel leuke mensen te mogen begroeten en te zien tot welke impact onze gezamenlijke inzet voor de kinderen in Zuid-Afrika leidt.

Komend jaar en de jaren die volgen zet ik me in om meer mensen te betrekken, om nóg meer kinderen een kans te geven op een betere toekomst. En dat natuurlijk met alle andere leden uit het bestuur, de vrijwilligers en ons bureau, die de dagelijkse gang van zaken voor zijn rekening neemt. Doet u mee?

René Frijters

Voorzitter bestuur Tjommie

1. Oprichting, doel en organisatie

1.1 Oprichting en doel

Tjommie betekent 'vriend' en is sinds 1999 een fondsenwervende organisatie in Nederland die zich vooral richt op het verbeteren van het sociaal, economisch en educatief perspectief van het kind in ruraal Zuid-Afrika. Kinderen die in townships opgroeien worden geconfronteerd met veel geweld, misbruik, drugsproblematiek, werkloosheid en jeugdzwangerschappen. Voor hen zijn vrienden extra belangrijk. De projecten die Tjommie steunt bieden kinderen hulp om te voorkomen dat zij afglijden als gevolg van de armoede en een kans krijgen op een betere toekomst.

Opgroeien in een township

In Zuid-Afrika wonen miljoenen kinderen in townships met een verloren jeugd en een uitzichtloze toekomst. Opgroeien in een township is elke dag overleven. Geweld, misbruik, ondervoeding en criminaliteit zijn aan de orde van de dag. De projecten die Tjommie steunt bieden de kinderen hulp om te voorkomen dat zij aan de ellende ten ondergaan. In eerste instantie door het verbeteren van toegang tot basale levensbehoeften, zoals schoon drinkwater, gezonde voeding en veilige huizen, maar ook door het aanbieden van onderwijs, cultuur en sportactiviteiten.

Vriend voor kinderen

Kinderen die in een township opgroeien worden geconfronteerd met veel traumatische ervaringen. Voor hen zijn vrienden extra belangrijk. Vrienden geven elkaar ondersteuning, net dat duwtje in de rug wat je nodig hebt. Samen met onze donateurs bieden we kinderen in townships van Zuid-Afrika de steun die ze zo hard nodig hebben. We doen dat integraal en langdurig. We steunen dus niet alleen op het vlak van voeding, of van scholing, of huisvesting of sport, maar juist op al deze gebieden, in goede samenhang en afstemming. Zo maken we echt het verschil tussen een leven in wanhoop en een leven met mogelijkheden.

De partnerorganisatie

Tjommie werkt samen met één lokale partnerorganisatie in Zuid-Afrika: de Ndlovu Care Group¹. Opgericht in 1994 door dr. Hugo en Liesje Tempelman. Een Zuid-Afrikaanse NGO met Nederlandse roots en ruim 25 jaar ervaring op het gebied van ontwikkelingsondersteuning. Tjommie steunt de kinderplichtprojecten van deze organisatie in de ruraal gelegen provincie Limpopo, 200 kilometer ten noordoosten van Johannesburg. In dit gebied wonen ongeveer 120.000 mensen in verschillende townships onder zeer armoedige omstandigheden met een ontoereikende infrastructuur voor onderwijs en gezondheidszorg. Ndlovu Care Group heeft een holistische visie op gemeenschapsontwikkeling. Dat wil zeggen dat naar de ontwikkeling van de totale mens in zijn eigen omgeving wordt gekeken. Deze visie is uitgewerkt voor vier aandachtsgebieden: gezondheidszorg, kinderopvang, gemeenschapsontwikkeling en research. Dit levert goed beschreven projecten op, die werkelijk effect creëren en replicerbaar zijn. Met een kleine werkorganisatie (Tjommie) onderhouden wij nauwe banden met onze lokale partnerorganisatie (Ndlovu Care Group). Hierdoor zijn onze donateurs er zeker van dat de donatie maximaal ten goede komt aan de kinderplichtprojecten in de townships.

¹ "Ndlovu" betekent olifant en is afgeleid van de Afrikaanse talen, waaronder Zulu, Xhosa en Ndebele.

1.2 Organisatie

Ons team

De stichting heeft één fulltime medewerker in dienst (1 FTE), programmamanager Maartje Smits. De medewerker vormt de dagelijkse invulling van het bureau en wordt aangestuurd door een bestuur. Zij werken samen met een netwerk van betrokken vrijwilligers en ambassadeurs die belangeloos hun netwerk, kennis en expertise delen, zich inzetten voor een bepaalde taak of helpen bij het organiseren van acties en evenementen. Tjommie bedankt iedereen hartelijk voor hun inzet en hun betrokkenheid.

1.3 Samenstelling bestuur

Volgens de statuten bestaat het bestuur uit minimaal drie personen. Het bestuur ontvangt geen bezoldiging en geen reiskostenvergoeding. Bestuursleden worden benoemd voor een periode van maximaal 5 jaar. De bestuursleden zijn eenmaal herbenoembaar. In 2018 maakten onderstaande personen deel uit van het bestuur:

- René Frijters (voorzitter)
- Sonia Jennings (penningmeester)
- Rob Beltman (secretaris)

De bestuursleden hebben geen conflicterende nevenfuncties. Het bestuur is in 2018 zeven keer bijeen geweest. In deze vergaderingen zijn onder meer, naast de fondsenwervende activiteiten en besluitvorming over de ondersteuning van projecten, de verdere uitwerking van de strategie en het beleid aan de orde geweest.

1.4 Statutaire vestigingsplaats

De statutaire vestigingsplaats van Tjommie is in Apeldoorn. Echter, de medewerker is woonachtig in Amsterdam en huurt daar een werkplek van waar zij het bureau aanstuurt.

2. Beleid en toekomstvisie

2.1 Beleid

In 2017 is een stijgende lijn ingezet ten aanzien van de fondsenwervende opbrengsten, deze stijging is in 2018 door de stichting succesvol voortgezet. De inkomsten zijn wederom met 20% toegenomen. Omdat Tjommie alleen fondsen werft als er concrete projectaanvragen zijn, wordt het merendeel van de inkomsten rechtstreeks aan de partnerorganisatie doorgestort.

De professionaliseringsslag van het bureau, met name de donateurs- en projectregistratie en de persoonlijke terugkoppeling, werpt zijn vruchten af. Ook begint de nieuwe landelijke positionering van de stichting langzaam vorm te krijgen, mede dankzij samenwerkingen als de Cruyff Foundation en Wilde Ganzen. Tjommie positioneert zich (online en offline) als klein goed doel met grote impact en focust zich op de positieve bijdrage van de donateur op de levens van de kinderen in de townships. Deze positieve, warme en informele toon in de communicatie met donateurs, als vrienden van de stichting, vormt de ware identiteit van Tjommie. De '[Tjommie Experience](#)', een jaarlijks terugkerend bezoek aan de partnerorganisatie, geeft donateurs de mogelijkheid met eigen ogen te zien waar hun donatie terechtkomt.

Het verleggen van de focus van particuliere donateurs naar bedrijfssamenwerking is gebleken lastiger te verlopen dan verwacht. Een poging om een business event te koppelen aan een

bijdrage voor het goede doel is helaas niet geslaagd. Echter blijft de bereidheid van professionals groot om zich met hun kennis, kunde, tijd en geld in te zetten. Een nieuwe invulling van het [Brainpowerrr](#) concept zou hier mogelijkheden kunnen bieden. Ook is er een verschuiving gaande naar meer samenwerkingen met meer vermogensfondsen.

2.2 Missie en visie

Missie

Wij geloven in toekomstkansen voor alle kinderen. Tjommie biedt kinderen hulp door het ondersteunen van duurzame projecten die voorzien in de basale levensbehoeften (water, voedsel, veiligheid), maar ook in ontwikkeling en ontspanning (educatie, sport en cultuur). Zo kunnen kinderen hun talenten ontdekken, eigenwaarde creëren en hun toekomstdromen verwezenlijken. Tjommie geeft kinderen hun toekomst 'terug'. Onze partnerorganisatie, Ndlovu Care Group, werkt in de townships met lokale mensen en staat in nauw contact met de kinderen zelf. Op deze manier worden de projecten door de hele gemeenschap gedragen.

Visie

Alleen een integrale aanpak van armoede kan een duurzame oplossing bieden voor de verbetering van de levensomstandigheden van kinderen in townships. Door kinderen zelf te 'empoweren' kunnen ze opgroeien tot gezonde, verantwoordelijke, inzetbare jongvolwassenen die daardoor later zelf in staat zijn een bijdrage te leveren aan de Zuid-Afrikaanse samenleving.

2.3 Toekomstvisie

Tjommie blijft zich inzetten als netwerkorganisatie met een meer landelijke focus via samenwerkingen met fondsen, bedrijven en particulieren die willen bijdragen aan de missie van Tjommie. In 2018 hebben we waargemaakt de kosten voor fondsenwerving laag te houden en donaties grotendeels door te kunnen storten. Daarin heeft Tjommie een unieke positie tussen kleine tot middelgrote goede doelen in Nederland. En hebben we de norm bepaald voor de komende jaren. In 2018 zijn samen met de partnerorganisatie concrete stappen gezet om meer aandacht te geven aan het meten van resultaten en impact van de projecten. Een ontwikkeling waar de komende jaren veel aandacht aan gegeven zal worden.

Tjommie staat voor de volgende **kernwaarden**:

- *Lange termijn, integrale & duurzame hulp*, waardoor een kansrijke context voor kinderen ontstaat;
- *Repliceerbaar & meetbare projecten*, die op andere gemeenschappen toegepast kunnen worden;
- *Persoonlijk & direct contact*, waardoor we de juiste inzet van mensen en middelen kunnen waarborgen.

2.3. Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)

Tjommie is een [CBF Erkend Goed Doel](#). Tjommie heeft het Certificaat voor Kleine Goede Doelen verkregen op 28 oktober 2014.

2.4 Algemeen Nut beoogde Doelstelling

Sedert 1 januari 2008 wordt Tjommie door de Belastingdienst/Registratie en Successie te 's-Hertogenbosch aangemerkt als een Algemeen Nut Beoogde Instelling (ANBI).

3. Projecten

3.1 Het Kinderprogramma

De hieronder beschreven projecten zijn onderdeel van het Kinderprogramma van onze partnerorganisatie Ndlovu Care Group. De projecten zijn gericht op de volgende gebieden van zorg: Water, Veiligheid & Bescherming, Gezondheid & Voeding, Onderwijs, Sport & Cultuur. Het Kinderprogramma is gebaseerd op het Strategic Plan 2013-2017² van de Zuid-Afrikaanse overheid en speelt in op de verschillende problemen waarmee kinderen en jongeren wonende in een township geconfronteerd worden. Hierbij wordt uitgegaan van een integrale aanpak van armoedebestrijding³ waarbij naar het ‘totale kind’ en zijn directe levensomstandigheden wordt gekeken. Het Kinderprogramma steunt direct zo’n 4.000 kinderen per dag, maar indirect (bijvoorbeeld met de aanleg van waterpompen) vele tienduizenden kinderen en hun families.

Veel van deze kinderen zijn getroffen door de HIV/AIDS-epidemie, hun ouders zijn gestorven of ze zijn besmet met HIV. De ondersteuning die de kinderen krijgen binnen het Kinderprogramma kan echter niet het verdriet en de pijn wegnemen van een kind dat zijn of haar ouders heeft verloren. Velen van hen zijn ook het slachtoffer van verkrachting, misdaad en andere verschrikkelijke problemen die verband houden met het opgroeien in een township. Er heerst dubbele armoede: armoede binnen het gezin en armoede in de omgeving waar goede voorzieningen en infrastructuur ontbreken. Het programma leert kinderen hiermee om te gaan en begeleidt hen bij het opgroeien tot gezonde en verantwoordelijke jongvolwassenen met een toekomstperspectief.

3.2 Nieuwe projecten

In 2018 is het *Disability Project* verder uitgebreid met verschillende activiteiten en heeft gehandicaptenzorg inmiddels een centrale plaats in het Kinderprogramma ingenomen. Daarnaast is er met hulp van enkele grote donoren een professionaliseringsslag van het Ndlovu Youth Choir ingestart. Het jeugdkoor opgericht in 2008, is een professioneel koor voor talentvolle kinderen met een problematische achtergrond. Het nieuwe project *Professional Choir* is de volgende stap in het Kinderprogramma om niet alleen met de inkomsten van het koor het project duurzaam te maken, maar ook de koorleden van een basissalaris te kunnen voorzien door werkgelegenheid te creëren (65% werkloosheid in de townships).

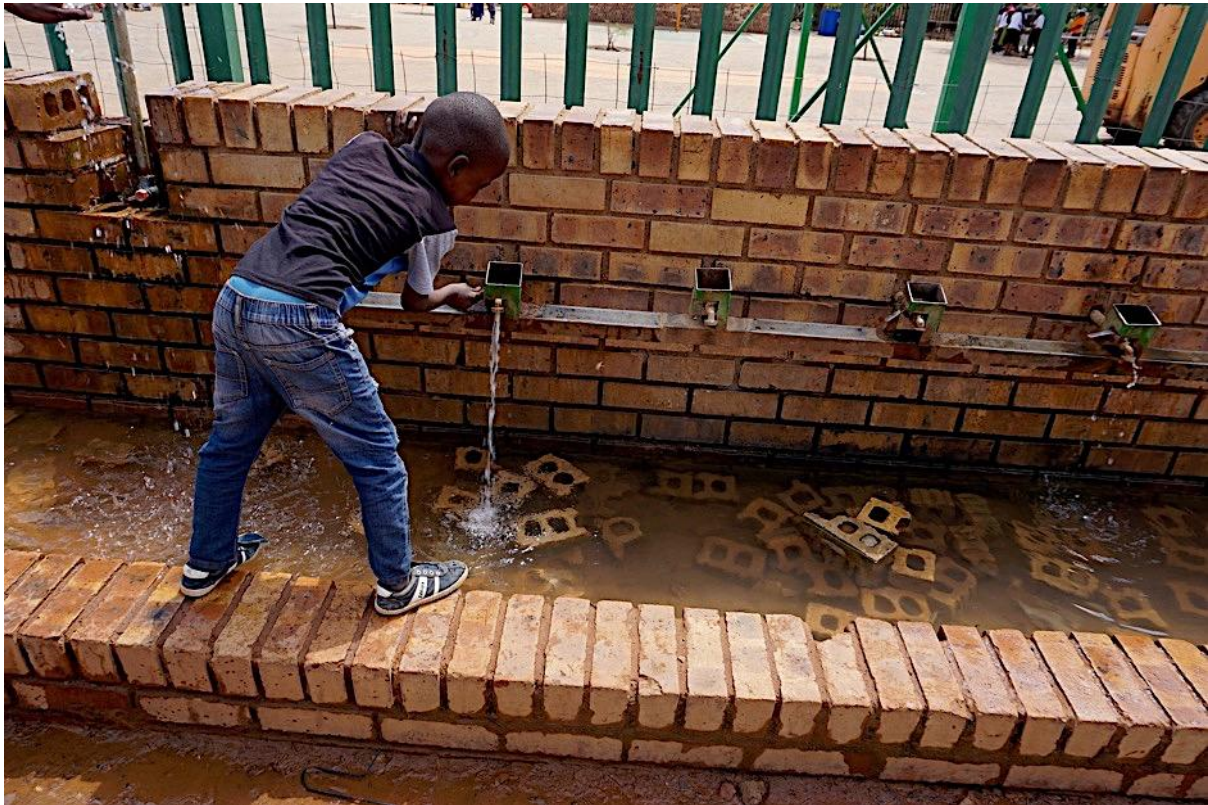
3.3 Uitvoering, evaluatie en terugkoppeling

De projecten die Tjommie steunt vallen met betrekking tot de uitvoering onder de verantwoordelijkheid van Ndlovu Care Group. Tjommie houdt zicht op de organisatie en de implementatie van de projecten door projectvoorstellen te ‘challengen’ op haalbaarheid, kosten en impact en het beoordelen van voortgangsrapportages en eindrapportages. Ook bezoekt Tjommie jaarlijks de projecten. Op basis van alle informatie die Tjommie beschikt, dragen we zorg voor een goede terugkoppeling aan de donateur. Deze structuur is direct. Er is geen verdere tussenkomst van andere organisaties.

² "Comprehensive national strategy aimed at securing the provision of prevention and early intervention programmes to families, parents, care-givers and children across the Republic of South Africa" (according to - S 145.(1) of the Children's Act (25 of 2008)).

³ Deze aanpak is gebaseerd op de logica van de Maslow Behoeften Hiërarchie en de Motivatietheorie van Herzberg.

In 2018 zijn de kinderpompprojecten ondersteund, enerzijds met een donatie voor een specifiek project, anderzijds met steun in het algemeen.

Waterproject bij Bloempoot Child Care Center. Foto: Maartje Smits

3.1 Water

Om kinderen en hun families toegang te bieden tot schoon drinkwater worden waterpompen aangelegd. We streven ernaar dat ieder kind in het township water kan halen binnen een straal van 1 kilometer. Nooit meer uren lopen, met op de terugweg een zware jerrycan op het hoofd. De kinderen hebben zo meer tijd en energie voor school, huiswerk en om gewoon te spelen. Maar de impact gaat nog veel verder. Genoeg drinkwater en betere hygiëne is van levensbelang voor de gezondheid van de kinderen en hun families.

Bij de kosten voor de aanleg van een waterpomp is twee jaar onderhoud gedekt. De gemeenschap draagt daarnaast zelf zorg voor een potje voor reparaties. Tot nu toe zijn er 53 functionerende waterpompen gerealiseerd. Per waterpomp worden 200 tot 1.000 families, afhankelijk van de bevolkingsdichtheid van het gebied, van water voorzien. Sinds de start van dit project in 1996 hebben meer dan 100.000 mensen voor het eerst toegang gekregen tot veilig drinkwater. Een groot aantal boringen worden aangedreven door een elektrische pomp, velen zijn op zonne-energie.

Bezoek aan de Malatji familie, beneficiënten van het Kinderprogramma. Foto: Maartje Smits

3.2 Veiligheid & Bescherming

Maatschappelijk werkers

Maatschappelijk werkers identificeren kinderen in townships die zorg nodig hebben en verwijzen ze door naar de juiste zorg (zorg op maat). Zij leren deze kwetsbare (wees)kinderen om te gaan met hun trauma's en geven ze de ondersteuning om weer vooruit te komen. Ze verstrekken voedselpakketten en kleding aan kindgezinnen als zij niet voldoende inkomen hebben om hierin zelf te voorzien, maar zorgen er bijvoorbeeld ook voor dat kinderen een geboortecertificaat krijgen. Iets dat heel belangrijk is, want zonder dit document kunnen de ouders of verzorgers van een kind geen aanspraak maken op subsidieregelingen en kunnen de kinderen niet naar school.

Huizen opknappen van kindgezinnen

In de townships is het niet veilig op straat. Met steun van Tjommie worden huizen gerenoveerd van kinderen die er alleen voor staan, omdat ze hun ouders hebben verloren (veelal als gevolg van de HIV/AIDS-epidemie) of ze zijn achtergelaten. Een huis waarvan de ramen en deuren dicht en op slot kunnen vermindert de kans op fysiek en seksueel misbruik. Kinderen kunnen 's nachts rustig slapen, waardoor ze overdag uitgerust naar school kunnen gaan. Het waarborgt een basisveiligheid waar elk kind in zijn omgeving recht op heeft.

Binnen het programma zijn reeds 22 huizen gebouwd en 56 bestaande huizen opgeknapt met donaties via Tjommie. Hierdoor hebben in totaal 186 kinderen en jongvolwassenen een veilige, beschermde omgeving aangeboden gekregen van waaruit zij verder worden meegenomen in andere onderdelen van het Kinderprogramma. Door de vele complicaties bij het selectieproces worden er momenteel geen nieuwe huizen gebouwd alleen opgeknapt.

Zorg voor gehandicapte kinderen

Het maatschappelijk perspectief voor kinderen met een handicap is marginaal in de townships. Doordat veel families in de overlevingsstand staan, hebben ze niet ook nog de kracht extra verzorging te bieden. Vaak schamen families zich voor hun kind en worden ze thuis verborgen gehouden. Het resultaat: verschrikkelijke leefsituaties voor hulpbehoevende kinderen. Dankzij het *Disability project* worden kinderen en jongeren met (ernstige) handicaps opgevangen en worden hun familieleden geleerd met de beperkingen om te gaan. Via thuiszorg en dagzorg krijgen de kinderen en hun families handvatten aangeboden om met de beschikbare middelen vaardigheden onder de knie te krijgen die ze nodig hebben om, ook in de thuissituatie, zo goed mogelijk zelfstandig te functioneren.

In mei 2017 heeft het eerste Disability Day Care Center (Joris Huis) zijn deuren geopend en krijgen zo'n 30 kinderen met een variërend matige tot zware beperking de zorg die zij verdienen. In 2018 is het programma uitgebreid met aanpassingen in de thuisomgeving om kwaliteit van leven te verbeteren. Vanwege het overweldigende aantal aanmeldingen en beperkt aantal plekken wordt er aan een tweede faciliteit gewerkt. Tjommie draagt de kosten van het project voor de eerste drie jaar samen met andere partners van Ndlovu Care Group. De ambitie is om dit programma verder uit te breiden de komende jaren.

Community Care Workers en de kinderen in het Joris Huis Disability Center. Foto: Maartje Smits

3.3 Gezondheid & Voeding

Voedingscentra (Nutritional Units)

Tjommie steunt voedingscentra die door de partnerorganisatie, Ndlovu Care Group, opgezet zijn. Hier volgen ondervoede baby's, peuters en kleuters een intensief voedingsschema. Zij worden in de gaten gehouden en behandeld, tot ze weer helemaal gezond en op gewicht zijn.

Vervolgens stromen de kinderen door naar de aangrenzende kleuterschooltjes. Dankzij het kleuteronderwijs beginnen zij een paar jaar later zonder achterstand op de basisschool.

Maandelijks zijn er in de centra zo'n 80 kinderen onder behandeling met de leeftijd 0-5 jaar, samen met hun verzorgers en ook hun broertjes en zusjes die dankzij de regelmatige huisbezoeken aandacht krijgen. De maatschappelijk werkers voeren daarnaast screenings binnen de gemeenschap uit en screenen jaarlijks zo'n 400 kinderen op ondervoeding. Omdat kennis met betrekking tot gezondheid en voeding vaak beperkt is krijgen de ouders of de verzorgers van een kind twee keer per week voorlichting over de opvoeding, voedzaam eten en gezond koken. Ook gaan de maatschappelijk werkers mee naar huis en leren ze hun eigen voedsel te verbouwen in moestuinen.

Kinderen op weg naar school in Phooko. Foto: Maartje Smits

3.4 Onderwijs

Schooluniformen

Een essentieel onderdeel van dit programma is het verstrekken van schooluniformen aan kinderen in gezinnen die het zich niet kunnen veroorloven er een aan te schaffen. In Zuid-Afrika zijn kinderen tot 16 jaar leerplichtig. Onderwijs is gratis, maar het dragen van een uniform is verplicht. Zonder deze uniformen zijn kinderen uitgesloten van scholing.

Naschools programma

Doel is het aanbieden van naschoolse huiswerkklassen en bijlessen voor het inhalen van een onderwijsachterstand. Onder andere door het aanbieden van leermaterialen zoals schoolboeken en rekenmachines, kunnen kinderen de verplichte vakken, zoals wiskunde en natuurkunde, beter volgen en afronden. Het naschoolse programma vindt plaats in de Chill Hubs en op zes middelbare scholen in de Moutse East Valley op de zaterdagen ter

voorbereiding van het eindexamen. De wens is dit programma verder uit te breiden zodat kinderen een veilige en rustige plek hebben om huiswerk te maken en een betere kans krijgen op een diploma.

Chill Hub

De Chill Hub biedt kinderen en jongeren een veilige omgeving, waar ze kunnen relaxen, boeken lezen, films kijken en praten met de *Life Skills Facilitators* en de maatschappelijk werkers. Door het aanbieden van naschoolse huiswerkklassen en bijlessen kunnen kinderen een eventuele achterstand op school inhalen, wat het risico op vroegtijdig schoolverlaten verlaagt. In de Chill Hub is ook een computerschool gevestigd. Computervaardigheid is ook in Zuid-Afrika een belangrijke basisvaardigheid om door te kunnen leren. De computerscholen bieden de enige mogelijkheid in de omgeving voor inschrijving en toelating tot een vervolgopleiding. In 2016 is er een tweede vestiging geopend in township Bloempoot waar kinderen uit de omgeving huiswerkbegeleiding krijgen en IT-lessen kunnen volgen. De sportvelden bij de Chill Hubs trekken meer kinderen naar de huiswerkklassen, waardoor er een wisselwerking tussen de programma's ontstaat.

Pre-schools

Voor de jonge kinderen van de ouders/verzorgers, die les binnen de voedingscentra volgen, zijn er vier *pre-schools* die werken volgens het *Early Childhood Development* model. Op deze kleuterscholen krijgen de kinderen van 0-5 voorbereidend onderwijs voordat ze naar de basisschool gaan. En ontvangen ze dagelijks een gedegen maaltijd. Daarnaast wordt de gezondheid van de kleuters goed gemonitord en vindt er vroege signalering plaats als kinderen problemen vertonen in de groeicurve of gedrag. Elke dag maken gemiddeld zo'n 300 kinderen gebruik van de pre-schools (in Marapong, Ntwane, Phooko, Bloempoot). In 2016 is er op de nieuwe locatie in Bloempoot de vierde kleuterschool geopend met een capaciteit van 90 kinderen. De andere pre-schools hebben een belangrijke opknopbeurt gekregen.

3.5 Sport & Cultuur

Het sport- en cultuurprogramma biedt ruimte aan talentontwikkeling en het creëren van zelfvertrouwen en eigenwaarde bij de vaak getraumatiseerde kinderen. Door het organiseren van sportactiviteiten die plezier, creativiteit en ontspanning geven worden de onderlinge saamhorigheid en sociale contacten bevorderd. Bij de sportprojecten zijn ook een maatschappelijk werkster en *Life Skills Facilitators* aanwezig. Zij geven kinderen ondersteuning bij het leren van dagelijkse vaardigheden die de weerbaarheid vergroten. De impact van het sport- en cultuurprogramma zit hem voornamelijk in de steun die de kinderen ondervinden om hun school af te maken en het voorkomen van tienerzwangerschappen en alcohol- of drugsmisbruik.

"Sport is een geweldig middel om kinderen hun zorgen te laten vergeten." Jacco Eltingh, tijdens een van zijn bezoeken als ambassadeur van Tjommie aan Ndlovu Care Group.

Sportprogramma

Voor kinderen en jongeren uit de townships is sporten een belangrijk middel om te kunnen ontsnappen aan de stress. Het biedt een uitlaatklep voor problemen waarmee ze dagelijks geconfronteerd worden. En voorkomt dat ze zich gaan vervelen op straat of in de criminaliteit terecht komen. Door middel van voetbal, tennis, volleybal, basketbal en fitness wordt

jongeren sport- en bewegingsactiviteiten aangeboden, welke gecombineerd worden met daarbij behorende positieve levensoriëntatie, verzorgd door *Life Skills* begeleiders. In totaal nemen maandelijks gemiddeld zo'n 4.000 kinderen en jongeren deel aan het sportprogramma. Sinds 2016 loopt er een succesvol uitwisselingsprogramma dat is opgezet voor de leerlingen van Aventus Apeldoorn, die het sportprogramma coördineren en sportactiviteiten helpen opzetten.

Samen met de Cruyff Foundation is er eind 2017 een nieuw Cruyff Court geopend bij het Child Care Center in Bloempoot. 14 jaar nadat er bij Ndlovu Care Group het eerste internationale Cruyff Court werd geopend in aanwezigheid van Johan Cruyff in Elandsdoorn. Kinderen ontvangen hier voetballessen van een lokale trainer onder begeleiding van *Life Skills Facilitators*. In voorbereiding van de opening is door een vrijwilliger het eerste meisjes voetbalteam in de omgeving opgeleid, om gelijkwaardigheid onder jongens en meisjes te stimuleren. Om meer meisjes te betrekken bij het sportprogramma en bij het naschools programma in de aangrenzende Chill Hub in Bloempoot, is er in 2018 ook een netbalveld aangelegd bij het Child Care Center.

Opening Netbalveld tijdens de Tjommie Experience 2018. Foto: Maartje Smits

Ndlovu Youth Choir en The Miracle

Het Ndlovu Jeugdkoor is een professioneel koor voor getalenteerde kinderen met een problematische achtergrond. Het koor is een artistiek programma waarin jongeren rechtstreeks werken aan veerkracht, zelfontwikkeling en zelfrespect. Door middel van zingen en dansen kunnen ze zich vermaken en hun dagelijkse zorgen even vergeten. Het koor geeft deze jonge mensen een richting en leert hen dat ze iets kunnen doen om te excelleren: zingen! De discipline van het koor zet hen terug op het goede spoor en geeft hen een toekomstperspectief.

Het koor bestaat uit zo'n 60 jongeren. Op de audities komen per keer zo'n 800 kinderen af! In de omliggende townships zijn inmiddels al 12 koren opgericht welke de jongeren gebruiken om te oefenen als opstapje naar het Ndlovu Youth Choir. De jongeren zijn een voorbeeld voor hun omgeving.

In 2008 is met behulp van Tjommie 'The Miracle' in Elandsdoorn gebouwd, het allereerste township theater. Het theater is een ontmoetingsplek voor jong en oud waar iedereen het zware leven in een township even kan vergeten.

Professioneel choir

In 2018 is een nieuw traject gestart om het succesvolle Ndlovu Youth Choir verder te professionaliseren en uiteindelijk 'sustainable' te maken. Het project is een belangrijke volgende stap in het Kinderprogramma om de kinderen in de townships niet alleen ondersteuning te bieden en ze op te voeden tot gezonde, zelfverzekerde jongvolwassenen, maar ze ook verantwoordelijk te maken door het aanleren van levensvaardigheden en werk en inkomen te verschaffen. Gezien de uiterst schaarse werkgelegenheidskansen in de omgeving is dit een belangrijke stap om de jongeren uit de armoede te helpen.

Ndlovu Youth Choir tijdens repetities in Township Theater The Miracle. Foto: Maartje Smits

4. Resultaten fondswerving

Tjommie is trots te kunnen vermelden dat de fondsenwervende resultaten in 2018 wederom gestegen zijn. De groei in inkomsten is hoger dan opgenomen in het beleidsplan 2017-2019. De professionaliseringsslag van de voorgaande jaren, hernieuwde positionering van Tjommie, versterking van het team en netwerk hebben daaraan bijgedragen. Daaruit blijkt dat Tjommie vertrouwen heeft gewonnen bij donateurs en partners.

Projectsteun

In 2018 hebben verschillende organisaties, fondsen, serviceclubs en particulieren bijgedragen aan specifieke projecten. Wij danken hen voor hun steun. Speciaal willen wij de Wilde Ganzen bedanken die een grote bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van een aantal nieuwe projecten.

Niet materiële opbrengsten

Tijdens het Tjommie Golftoernooi 2018 hebben verschillende sponsors bijgedragen aan het succes van het event en de veilingopbrengst middels een activiteit, product of dienst. En ook in 2018 heeft Tjommie gebruik kunnen maken van Google Grants: een beurs van \$10.000 per maand aan vrij te besteden advertentieruimte via Google adwords.

Tjommie bedankt iedereen die dit jaar heeft bijgedragen aan een betere toekomst voor kansarme kinderen in townships als donateur, vrijwilliger, fonds, partner of sponsor. Dankzij jullie steun kan Tjommie de werkzaamheden blijven voortzetten en kwetsbare kinderen een steun in de rug geven.

5. Binnenkomende en uitgaande fondsen

Er is in 2018 in totaal een bedrag ontvangen van **€ 281.557**.

Vanuit de opbrengsten en de bestemmingsreserves is in het jaar 2018 een bedrag van **€ 231.400** overgemaakt aan Ndlovu Care Group. Een bedrag van **€ 10.269** is toegevoegd aan de bestemmingsreserves en is in 2019 uitgekeerd. Het totale bedrag dat ontvangen is vanuit fondsen en werving bedraagt **€ 281.557**. Het percentage van de directe uitgaven ten opzichte van de opbrengsten is derhalve 82%. Het totale bedrag dat besteed is aan de doelstelling is inclusief de reservering 87%.

De personeelslasten van het bureau bedragen in 2018 € 51.869. Met de giften van twee bijzondere donateurs wordt ongeveer de helft van de vaste kosten gedekt. 27,5% van de resterende personeelskosten kunnen worden toegeschreven aan doelstellingskosten. Doelstellingskosten zijn kosten die gemaakt moeten worden om projecten te kunnen uitvoeren en mogen toegerekend worden aan projectkosten. We houden dan beheer en organisatiekosten (**€ 18.658**) en een deel van de personeelskosten (**€ 15.599**) over die als algemeen overhead worden geboekt. Dankzij sponsors zijn de wervingskosten dit jaar slechts **€ 2.219** geweest. Ten opzichte van de (inmiddels verouderde) CBF-richtlijn die 25% kosten voorschrijft, zijn de in 2018 gerealiseerde kosten overhead 13%. Ruim onder de norm van het CBF. Een uitkomst waar wij trots op zijn.

De bestedingen worden bij het onderdeel Projecten nader toegelicht. Ndlovu Care Group zorgt voor een accountants technische certificering van de besteding van de middelen. Een accountantsverklaring van BDO met die strekking is van Ndlovu Care Group ontvangen over het boekjaar 2018. Ndlovu Care Group zelf kent een boekjaar van maart tot en met februari waardoor de verantwoording in Nederland pas na de zomerperiode gereed kan zijn.

Een overzicht van de balans en staat van de baten en lasten zijn opgenomen bij onderdeel **8. Jaarrekening**.

6. Communicatie

Vanwege de afgeslankte vorm van het bureau is 'online' communicatie nog belangrijker geworden. Om alle donateurs, fondsen, sponsors en volgers goed op de hoogte te houden van de vorderingen, wordt er gebruik gemaakt van de CRM-oplossing van Smart Connections. Ipsis draagt verantwoordelijkheid voor hosting en ontwikkeling van de website.

In de communicatie met belanghebbenden gebruikt Tjommie de kanalen:

- Website www.tjommie.nl.
- Nieuwsbrief: [e-Nieuws](#). Deze verschijnt vier keer per jaar digitaal.
- E-mailcampagnes voor project updates, events en acties van Tjommie.
- [Facebook](#), [Linkedin](#), [Twitter](#) en donatie- en crowdfunding platform [Pifworld](#).
- Informatieve en fondsenwervende flyers en brochures, in print of digitaal op [Issuu](#).

Het Ndlovu Youth Choir en deelnemers aan de donateursreis in 2018. Foto: Ndlovu Care Group

7. Risico's en onzekerheden

Elk jaar is het weer een grote uitdaging om fondsen te werven om projecten voort te kunnen zetten en nieuwe projecten te starten bij Ndlovu Care Group. Vandaar dat Tjommie in de werving meer focus wil leggen op structurele financiering door het afsluiten van periodieke schenkingsovereenkomsten en het opstellen van projectbudgetten met een looptijd van minimaal 3 jaar, waarbij ook onderhoudskosten en operationele kosten worden meegenomen. Daarnaast blijft het politieke klimaat waarin onze partnerorganisatie moet opereren grillig, waardoor samenwerking met (lokale) overheden onzeker blijft en hulp van Tjommie en andere fondsenwervingspartners noodzakelijk is. Om te kunnen

garanderen dat de projecten waarvoor fondsen zijn geworven daadwerkelijk worden uitgevoerd, worden er naast de jaarlijkse financiële controle, nauwkeurige projectbudgetten bijgehouden. Tot slot bezoeken wij jaarlijks de partnerorganisatie in Zuid-Afrika tijdens de [Tjommie Experience](#), om toezicht te houden op de voortgang en donateurs de mogelijkheid te geven om met eigen ogen de projecten te zien en ervaren.

8. Jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt door accountantskantoor BOON te Apeldoorn met een goedkeurende controle verklaring. Een exemplaar van de volledige jaarrekening kunt u bij de organisatie opvragen.

Onderstaand een verkorte opgave van de balans en staat van de baten en lasten.

Activa		Passiva	
MVA	€ 708	Continuïteitsreserve	€ 33.000
Vorderingen	€ 26.528	Overige Reserve	€ -5.013
Liquide middelen	<u>€ 86.836</u>	Bestemmingsfonds	€ 47.492
		Langlopende schulden	€ -
		Kortlopende schulden	<u>€ 38.593</u>
Totaal	€ 114.072	totaal	€ 114.072

De continuïteitsreserve is bestemd om 6 maanden de vaste lasten te kunnen overbruggen. De bestemmingsreserve is bestemd om toegezegde projecten te financieren en geoormerkte bedragen te reserveren.

Baten	
Ontvangsten	€ 281.557
Lasten	
Kosten werving	€ 2.219
Personeelslasten	€ 15.599**
Overige lasten	€ 18.425
Afschrijvingen	€ 232
Financiële b/l	<u>€ 732</u>
Resultaat	€ 244.350
Uitgekeerd aan Ndlovu	€ 231.400
Aan (bestemmings)reserves	€ 12.949

** Er zijn in 2015 twee 5-jarige leningen verstrekt ter gedeeltelijke afdekking van de jaarlijks terugkerende vaste personeelskosten. Door middel van lijfrenteschenkingen worden de jaarlijkse aflossingsverplichtingen van € 27.600 tot en met 2019 geschonken.